

نمایشگاه آن لاین

زندگی شیرین با «ایران‌بین»

کوروش ضیابری
kziabari@gmail.com

قبل از سر زدن به نسخه دات کام اش، هیچ کس نمی تواند حتی تصور کند که IranBIN مخفف Iran اطلاعات کتاب ایران است. [البته در نوار عنوان سایت این عبارت دیده می شود ولی زیر لوگوی آن عبارت Iran Bazar Internet Network نوشته شده است.] این دفعه سنت شکنی کردیم و بدون اینکه از آسمان و ریمان برایان بگویم و با سرهم کردن یکسری صغرای عجیب و غریب، به کبراهای عجبپتر و غریب‌تر برسیم، یکراست رقتیم سر اصل مطلب که واقعا سر اصل مطلب رفتن به طور کلی در فرهنگ ایرانی خیلی پسندیده، جالب و دوست‌داشتنی است و اصولا خیلی از ایرانی ها وقتی می‌خواهند بروند سر اصل مطلب، یاد آینده، سازندگی، خوشی، شادی و خیلی چیزهای دیگر می افتند و گل از گلشان می شکند و رنگ صورت خیلی هاشان هم همان گل بهی خودمان می شود و. . . در نتیجه ما تصمیم گرفتیم برای این که تفاوت را درست و حسابی به منصفه ظهور برسانیم، هیچ مقدمه‌ای نویسیم و یک روز از روزهای نمایشگاه بین المللی کتاب تهران را بگذاریم اعصاب و خیال شما راحت باشد.

اگر روزهای قبل را با ما آن لاین سپری کرده باشید، می‌دانید که ما هر روز در address بار شما یک com.نشانی کتابفروشی www. تایپ کردیم و منتظر ماندیم تا اگر خواستید، enter بزیند و ببینید شاید ما واقعا آدرس خوبی تایپ کرده‌ایم. آدرس هایی که کتاب‌های جدید و درست و حسابی به شما معرفی می کنند.

شاید امروز از طریق ایران‌بین هم بتوانید کتاب‌های به‌دردبخور و مناسب برای خرید از نمایشگاه تهران پیدا کنید و با تازه‌های نشر آشنا شوید. کاری که اگر بخواهید در داخل فضای نمایشگاه انجام‌شده (همان دنبال کتاب‌های جدید، تاپ و داغ گشتن) باید هر روز را به صورت شبانه‌روزی در محوطه ۵۵ هزار مترمربعی نمایشگاه دور بزیند و شاید بتوانید مثلا دو سالن را به طور کامل بگردید و کتاب‌های جدید مثلا ۲۰۰ ناشر را ببایید. اما خیلی خوب می‌شود اگر آدم بتواند از طریق سایتی مثل Iran.bin. خروجش را در زمینه کتاب‌های تازه چاپ‌شده، به‌روز نگاه دارد.

شاید مهم‌ترین ویژگی ایران‌بین این است که تقریبا یک سایت کاملا تجاری با رویکرد و سیاست فرهنگی است، دسته‌بندی‌های specialized[تخصصی] و حرفه‌ای اش باشد که در مورد نرم‌افزارها و بازی‌های کامپیوتری اصل (original)، نشریات خارجی و کتاب‌های چاپ داخل و خارج انجام شده است.

هرچند بخشی از ایران‌بین به معرفی کتاب‌های تازه و قابلیت خرید اینترنتی آنها اختصاص دارد اما بخش عمده سایت در استسیل و قالب پرداخت دات کام (pardakht.com) طراحی شده است. مثلا شما در صفحه اول آدینه‌بوک، لیست جدیدترین کتاب‌ها و تازه‌های نشر مورد استقبال مردم را می‌باید در حالی که صفحه اول ایران‌بین، بالاتر از همه اینها و از جمله برخی اخبار حوزه نشر، بسته‌ای با قیمت ۸۵ الی ۹۰ هزارتومان معرفی شده که از طریق آن شما کسب درآمد می کنید و به دارای‌های خودتان می‌افزایید. نرم‌افزارها و بسته‌های اینترنتی حداقل در مورد بازاریابی برای سایت‌ها خیلی زیاد پیدا می شوند که البته سیستم‌های متفاوتی دارند. . . . ایران‌بین، قابلیت این را دارد که شما را مشترک نشریات بزرگ، معتبر و معروف دنیا در هر زمینه‌ای کند. مبلغی را پرداخت می کنید و طی مدت اشترک نشریاتی مثل New Nature, Scientist, Discover و. . . به طور مرتب دم خانه‌تان خواهد آمد. کتاب‌های خارجی را هم می‌توانید به واسطه ایران‌بین از آمازون خریداری کنید. یعنی هر کتابی را که در آمازون معرفی و برای فروش گذاشته شده، می‌توانید از طریق ایران‌بین سفارش بدهید و با پرداخت هزینه به تومان (شامل قیمت کتاب به اضافه هزینه‌های پستی)، در نشانی موردنظرتان تحویل بگیرید. البته در این میان یک نکته باریک‌تر از دو هست! به دلیل ویژگی‌های فنی، همه کتاب‌های آمازون در سیستم ایران‌بین نشان داده می شوند و امکان انتخاب آنها هست. اما اگر کتابی بنابر موازین و قوانین ایران اجازه ورود به کشور را نداشته باشد، از طریق ای میل یا تلفن این موضوع به سفارش دهنده اطلاع داده خواهد شد.

خوشبختانه دسته‌بندی نشریات و کتاب‌ها که اینجا هم می‌تواند براساس قیمت و تعداد بازدیدکننده (درجه محبوبیت) مرتب شود، آقلدر دقیق، با زیرمجموعه و شاخه‌های زیاد است که خیلی مواقع خودتان هم کلافه می‌شوید! شاید از طریق امکان موتور جست‌وجوی داخلی سایت بتوانید راحت هر کتاب و نرم‌افزاری را پیدا کنید اما اگر از طریق شاخه‌ها و sub-category آنها اقدام کنید، مثلا برای پیدا کردن سی دی بازی جدید فیفا ۲۰۰۵ برای پلی استیشن، باید از ۱۰ زیرشاخه بگذرید و نتیجه را مشاهده کنید. اما رسمیم به سایر قابلیت‌ها و امکانات ایران‌بین. این سایت امکانش را فراهم کرده که شما لیست پرفروش‌ترین کتاب‌هایش را به ترتیب میزان استقبال کاربران ببینید. همین طور علاوه بر نام انتشاراتی، شابک (شماره استاندارد بین‌المللی کتاب)، قیمت، اطلاعات نویسنده و مترجم برای همه کتاب‌ها، درصورت وجود می‌توانید توضیحات و معرفی مختصر برخی از آنها را نیز مطالعه کنید. همین طور قیمت دلاری برخی کتاب‌ها در کنار سایر اطلاعات آن درج شده ابزاری خریداران خارج از کشور و در صورتی که کتابی برای خرید انتخاب کنید، به گفته ای سایت در عرض ۵ الی ۷ روز به شما تحویل داده خواهد شد. برای استفاده از قابلیت‌های اختصاصی ایران‌بین هم باید آریا کارت اعتباری داشته باشید که طرز کارش را در خود سایت می‌توانید یاد بگیرید. کتاب‌های ایران‌بین در ۲۲ دسته اصلی و چندین دسته فرعی تقسیم‌بندی شده‌اند. گشت‌وگذار در میان این لیست‌ها به ویژه به‌دست جالب دایره‌المعارفش را حسابی به شما پیشنهاد می‌دهیم.

اخترشناسی و نجوم که از قدیمی ترین دانش های بشری است، علم بررسی اجرام آسمانی و پدیده های خارج از جو زمین همانند ستارگان، سیاره ها، دنباله دارها و کهکشان ها است. در این علم چگونگی تشکیل و گسترش جهان، تکامل و خواص فیزیکی و شیمیایی اجرام آسمانی و شیوه محاسبه حرکت های آنان بررسی می شود. یکی از مهمترین دلایل اهمیت رصدهای نجومی صرفاً به علم نجوم مربوط نمی شود، بلکه با استفاده از این رصدها می توان به اطلاعات بسیار مهمی برای اثبات یا نفی بسیاری از نظریه های فیزیکی دست یافت. برای مثال یکی از اولین روش های تایید صحت نظریه نسبیت عام، بررسی اطلاعات به دست آمده در جریان خورشیدگرفتگی سال ۱۹۱۹ بود. از طرف دیگر اختریفیک نظری نیز می تواند تفسیرهای صحیحی از چگونگی شکل گیری پدیده های نجومی ارائه دهد. هر چند اخترشناسی از قدیمی ترین دانش ها است و یونانیان باستان (و حتی پیش از آن) فنون و ابزارهای مناسبی برای رصدهای پیشرفته در اختیار داشتند، اما باید در نظر داشت در پیششرد دانش اخترشناسی، منجمان آماتور نقش برجسته ای داشتند و نجوم یکی از محدود دانش هایی است که آماتورها هنوز هم می توانند در آن نقش مهم و تعیین کننده ای داشته باشند، به ویژه در کشف و رصد پدیده های نجومی. با این همه باید بین ستاره شناسی و طالع بینی (ستاره بینی) تفاوت قائل شد. طالع بینان بر این عقیده اند که سرنوشت افراد به موقعیت اجرام سماوی در آسمان بستگی دارد. هر چند منشاء ستاره شناسی و ستاره بینی در ابتدا یکی بود، اما امروزه هاشان به کل از یکدیگر جدا شده است و مهمترین تفاوت شان آن است که ستاره شناسی از روش علمی پیروی می کند. در تمدن های باستانی عمده توجه اخترشناسی معطوف به این بود که موقعیت ستارگان و سیاره ها را در آسمان به دست آوردند. بعدها در نتیجه پژوهش های بزرگانی همانند کلپر و نیوتن و پیشرفت مکانیک اجرام سماوی، پیش بینی ریاضیاتی حرکت اجرام آسمانی که از طریق گرانش یا یکدیگر بر هم کنش دارند، در کانون توجه اخترشناسی قرار گرفت. این مکانیک جدید به ویژه برای پیش بینی حرکت و موقعیت اجرام منظومه شمسی به کار می رفت. امروزه دیگر موقعیت و حرکت های این اجرام را به آسانی می توان تعیین کرد و به همین دلیل اخترشناسان توجهشان را به درک ماهیت واقعی فیزیکی اجرام آسمانی معطوف کرده اند.

اما در قرن بیستم اخترشناسی به دو حوزه اخترشناسی رصدی و اخترشناسی نظری تقسیم شد. اخترشناسی رصدی عمدتاً به جمع آوری اطلاعات می پردازد و توجیesh معطوف ساختن و نگهداری ابزارهای برای رصد و پردازش نتایج است. اما اخترشناسی نظری عمدتاً برای بررسی نتایج قابل استنتاج از داده های اخترشناسی و نجوم که از قدیمی ترین دانش های بشری است، علم بررسی اجرام آسمانی و پدیده های خارج از جو زمین همانند ستارگان، سیاره ها، دنباله دارها و کهکشان ها است. در این علم چگونگی تشکیل و گسترش جهان، تکامل و خواص فیزیکی و شیمیایی اجرام آسمانی و شیوه محاسبه حرکت های آنان بررسی می شود. یکی از مهمترین دلایل اهمیت رصدهای نجومی صرفاً به علم نجوم مربوط نمی شود، بلکه با استفاده از این رصدها می توان به اطلاعات بسیار مهمی برای اثبات یا نفی بسیاری از نظریه های فیزیکی دست یافت. برای مثال یکی از اولین روش های تایید صحت نظریه نسبیت عام، بررسی اطلاعات به دست آمده در جریان خورشیدگرفتگی سال ۱۹۱۹ بود. از طرف دیگر اختریفیک نظری نیز می تواند تفسیرهای صحیحی از چگونگی شکل گیری پدیده های نجومی ارائه دهد. هر چند اخترشناسی از قدیمی ترین دانش ها است و یونانیان باستان (و حتی پیش از آن) فنون و ابزارهای مناسبی برای رصدهای پیشرفته در اختیار داشتند، اما باید در نظر داشت در پیششرد دانش اخترشناسی، منجمان آماتور نقش برجسته ای داشتند و نجوم یکی از محدود دانش هایی است که آماتورها هنوز هم می توانند در آن نقش مهم و تعیین کننده ای داشته باشند، به ویژه در کشف و رصد پدیده های نجومی. با این همه باید بین ستاره شناسی و طالع بینی (ستاره بینی) تفاوت قائل شد. طالع بینان بر این عقیده اند که سرنوشت افراد به موقعیت اجرام سماوی در آسمان بستگی دارد. هر چند منشاء ستاره شناسی و ستاره بینی در ابتدا یکی بود، اما امروزه هاشان به کل از یکدیگر جدا شده است و مهمترین تفاوت شان آن است که ستاره شناسی از روش علمی پیروی می کند. در تمدن های باستانی عمده توجه اخترشناسی معطوف به این بود که موقعیت ستارگان و سیاره ها را در آسمان به دست آوردند. بعدها در نتیجه پژوهش های بزرگانی همانند کلپر و نیوتن و پیشرفت مکانیک اجرام سماوی، پیش بینی ریاضیاتی حرکت اجرام آسمانی که از طریق گرانش یا یکدیگر بر هم کنش دارند، در کانون توجه اخترشناسی قرار گرفت. این مکانیک جدید به ویژه برای پیش بینی حرکت و موقعیت اجرام منظومه شمسی به کار می رفت. امروزه دیگر موقعیت و حرکت های این اجرام را به آسانی می توان تعیین کرد و به همین دلیل اخترشناسان توجهشان را به درک ماهیت واقعی فیزیکی اجرام آسمانی معطوف کرده اند.

اما در قرن بیستم اخترشناسی به دو حوزه اخترشناسی رصدی و اخترشناسی نظری تقسیم شد. اخترشناسی رصدی عمدتاً به جمع آوری اطلاعات می پردازد و توجیesh معطوف ساختن و نگهداری ابزارهای برای رصد و پردازش نتایج است. اما اخترشناسی نظری عمدتاً برای بررسی نتایج قابل استنتاج از داده های اخترشناسی و نجوم که از قدیمی ترین دانش های بشری است، علم بررسی اجرام آسمانی و پدیده های خارج از جو زمین همانند ستارگان، سیاره ها، دنباله دارها و کهکشان ها است. در این علم چگونگی تشکیل و گسترش جهان، تکامل و خواص فیزیکی و شیمیایی اجرام آسمانی و شیوه محاسبه حرکت های آنان بررسی می شود. یکی از مهمترین دلایل اهمیت رصدهای نجومی صرفاً به علم نجوم مربوط نمی شود، بلکه با استفاده از این رصدها می توان به اطلاعات بسیار مهمی برای اثبات یا نفی بسیاری از نظریه های فیزیکی دست یافت. برای مثال یکی از اولین روش های تایید صحت نظریه نسبیت عام، بررسی اطلاعات به دست آمده در جریان خورشیدگرفتگی سال ۱۹۱۹ بود. از طرف دیگر اختریفیک نظری نیز می تواند تفسیرهای صحیحی از چگونگی شکل گیری پدیده های نجومی ارائه دهد. هر چند اخترشناسی از قدیمی ترین دانش ها است و یونانیان باستان (و حتی پیش از آن) فنون و ابزارهای مناسبی برای رصدهای پیشرفته در اختیار داشتند، اما باید در نظر داشت در پیششرد دانش اخترشناسی، منجمان آماتور نقش برجسته ای داشتند و نجوم یکی از محدود دانش هایی است که آماتورها هنوز هم می توانند در آن نقش مهم و تعیین کننده ای داشته باشند، به ویژه در کشف و رصد پدیده های نجومی. با این همه باید بین ستاره شناسی و طالع بینی (ستاره بینی) تفاوت قائل شد. طالع بینان بر این عقیده اند که سرنوشت افراد به موقعیت اجرام سماوی در آسمان بستگی دارد. هر چند منشاء ستاره شناسی و ستاره بینی در ابتدا یکی بود، اما امروزه هاشان به کل از یکدیگر جدا شده است و مهمترین تفاوت شان آن است که ستاره شناسی از روش علمی پیروی می کند.

بهنام قلی پور: در ایران همه چیز به هم چسبیده است، به سختی می توان این همه چیز را از هم جدا کرد. این چسبندگی شده است نوعی عادت؛ همه آدم ها عادت می کنند، ما ایرانی ها هم همین طور. ما عادت کرده ایم و عادت به چسبندگی هم یکی از عادات ما است. پیاده روهای خیابان انقلاب خلوت شده اند. اولش عادت نداشتیم، اما حالا دیگر عادت کرده ایم. می دانید، آخر پیاده روهای انقلاب به عابرن پیاده اند و عابران به کتاب ها. کتاب ها هم به عابرن چسبیده اند و عابران به کتاب ها. کتاب ها هم به سیاست. این حرف آخر است. سیاست حرف آخر می زند، در همه حوزه ها: از فوتبال گرفته تا آب و هوا. کتاب هم جزء اینها است. به همین خاطر پیاده روهای خیابان انقلاب خلوت شده اند و ما هم عادت کرده ایم. با همه این احوال قرار است در این گزارش از وضعیت نشر کتاب های سیاسی در سال گذشته بنویسیم و سهم «کتاب سیاست» از خلوتی انقلاب را باز کنیم.

■ **جست و جوی**

طبق معمول اول سراغ اینترنت می روی تا اطلاعات جمع آوری کنی، اما طبق معمول چیز چندانی به دست نمی آوری. اینترنت در ایران برای کار تحقیقی (در منابع فارسی) چندان کارایی ندارد، اما برای چت و غیره چرا. از کافی نت بیرون می آیی و سراغ خانه کتاب، اتحادیه ناشران و امثال اینها می روی تا به گوهر مقصود برسی. مراجع رسمی اطلاع رسانی در حوزه کتاب اطلاعات خوبی ارائه می دهند. اما آمارها با هم نمی خوانند. مانده ای کدام را مبنای گزارش قرار دهی. گیج و متگ و سرگردان تصمیم می گیری میانگین آمار مراجع رسمی را بگیری و اعلام کنی: در سال ۱۳۸۴ تا ۳۳۰ عنوان کتاب در حوزه علوم سیاسی در ایران منتشر شده است.

■ **پایان عصر خاتمی**

بر اساس همان توری چسبندگی که عابر را به کتاب و کتاب را به سیاست می چسباند، دوم خرداد سال ۷۶ باعث شلوغی پیاده روهای انقلاب شد. تقریباً هشت سال این خیابان شلوغ تر از شلوغی همیشگی اش بود. راننده های تاکسی خوشحال از چسبندگی قیمت ها، مسافران کتابخوان را جابه جا می کردند و رانندگان اتوبوس در بهانه های مسافران و انبوه کارگر، کارمند، دانشجو، کتابخوان، در جوامع و کلتیجار بودند. سال آخر عصر خاتمی تقریباً هر روز یک کتاب سیاسی منتشر شد و

کتاب دانش و زندگی

گاهی به آسمان نگاه کن

نگاهی به کتاب «گاهشمار نجومی سال ۱۳۸۵»

رصدی و ارائه مدل های گوناگون برای توجیه آنها یا استفاده از کامپیوتر برای تجزیه و تحلیل مدل ها است. عمده اطلاعات قابل استفاده در اخترشناسی نیز از آشکارسازی و تحلیل نور و سایر تابش های الکترومغناطیسی که از آسمان می رسد، به دست می آید. به سایر پرتوهای کیهانی نیز بسیار توجه می شود؛ از جمله هم اکنون آزمایش های بسیاری انجام می شود تا بتوان امواج گرانشی را در آینده ای نزدیک آشکارسازی کرد. برحسب اینکه منابع اطلاعات اولیه اخترشناسی در چه محدوده طیفی قرار داشته باشد، از عین آن را به اخترشناسی مرئی و زیر قرمز، رادیو اخترشناسی و اخترشناسی انرژی زیاد (مثل اخترشناسی پرتویکس و پرتو گاما) تقسیم بندی کرد. با این همه اخترشناسی یک رشته صرفاً علمی نیست که دانشمندان به آن می پردازند یا سرگرمی جذابی که آماتورها را به خود مشغول ساخته است، بلکه در بسیاری موارد اطلاع مقدماتی از آن برای همه ما ضروری و در عین حال جذاب است. یکی از مواردی که اطلاع از پدیده های نجومی را برای ما ضروری می سازد نقشی است که در زندگی روزمره ما دارند. برای مثال بسیاری از فرهنگ ها از ماه و تشکیل اهله در تقسیم تقویم خود استفاده می کردند. هنگامی که ماه به دور زمین حرکت می کند، شکل ظاهری آن تغییر می کند. ماه در ابتدای دوره به شکل هلال دیده می شود؛ پس از چند روز به تربیع می رسد، یعنی در این هنگام ماه یک چهارم مسیر خود را پیموده است. گاهی که تمام سطح ماه روشن باشد، به این معنی است که ماه نصف مدار خود را پیموده است، که در

بجه های بم لبخند می زند

اینکه رویدادی تلخ و تکان دهنده را دستمایه روایتی سفرنامه وار و رنج آلود قرار داده، اما ما به کارگیری زبانی سهل و ساده و پرهیز از مریئه سرائی و افتادن به ورطه احساسات گرایی و پریشان گویی، شرحی سراسرت و دقیق از روایات و عواطف مانده در عمق ماجرا به دست داده است. این کتاب که مقدمه ای از فاطمه معتمدآریا بازیگر سینما را نیز در خود دارد، در بیش از ۴۰۰ صفحه رنگی از سوزی نشر هنر امروز منتشر شده است. «قیمت لبخند بچه های بم» به زبان های فارسی، انگلیسی و ژاپنی آماده شده و قرار است به کوشش گردآورنده اش به دیگر کشورهای جهان نیز فرستاده شود.

گزارشی از انتشار کتاب‌های سیاسی در سال ۸۴

عادت می کنیم به خیابان خلوت

همین بهانه خوبی بود تا خیابان انقلاب شلوغ باشد، این شلوغی فقط چاپ اول کتاب های سیاسی نبود، تجدید چاپ کتاب های نایاب هم که در ترس لغو مجوز در دولت آینده روانه بازار شدند در شلوغی این خیابان بی تأثیر نبودند.

■ **آمارها چه می گویند**

۱- سیاست داخلی: عصر خاتمی گرچه منجر به گشایش فضای سیاسی- فرهنگی ایران شد، اما عناوین کتاب های سیاسی منتشرشده در سال ۸۴ نشان می دهد که حتی یک عنوان کتاب در نقد نظام سیاسی کشور به دست چاپ سپرده نشده است. نقد نظام سیاسی ایران و

احزاب و مناسبات داخلی جمهوری اسلامی در عصر خاتمی چندان در قالب کتاب های عمیق و تئوریک دیده نشد. این رویکرد بیشتر در مقالات جمع آوری شده روزنامه نگاران و چاپ آنها در کتاب های دارای تاریخ مصرف مشخص پیگیری می شد، که آن هم به مرور زمان و با توقف برخی از مطبوعات دچار رکود شد و در سال های منتهی به پایان عصر خاتمی رو به خاموشی گرایید. اما حسین بشیریه استاد علوم سیاسی دانشگاه تهران مهم ترین نویسنده ای بود که به سفارش چند سیستم دولتی دست به انتشار چند کتاب تئوریک در نقد بیستم نظام سیاسی ایران زد. او پس از انتخابات سوم تیر از ایران مهاجرت کرد. در سال ۱۳۸۴ تنها ۲۵ عنوان کتاب در حوزه سیاست داخلی منتشر شد که ۹ عنوان آن مربوط به انتخابات و مسائل مرتبط با مشارکت سیاسی مردم بود. در این سال به علت برگزاری انتخابات ریاست جمهوری نیم فضای سیاسی کشور معطوف به این واقعه مهم سیاسی بود و به تبع آن در حدود ۴۰ درصد کتاب های منتشرشده در حوزه سیاست داخلی به این مسئله اختصاص یافت.

۲- طبایعی خارجی: طبایعی تری دوره سیاست خارجی ایران را باید در دوران هشت ساله ریاست جمهوری خاتمی جست وجو کرد. پیگیری اصل گفت وگویی تمدن ها در دولت

اگر هلال ماه در شامگاه روز بیست ونهم رویت نشد، ما سی روزه است. شاید برای شما هم این پرسش پیش آمده باشد که چرا در تقویم هجری قمری اختلاف هایی وجود دارد و چرا همه در مورد اتپام یک ماه و آغاز ماه بعد اتفاق نظر ندارند.

میزان دانش نجومی، خطاهای انسانی و نظرات فقهی از جمله عواملی است که در تنظیم تقویم تأثیرگذار است و باعث می شود، همه در مورد پایان یک ماه یا آغاز ماه بعد، هم عقیده نباشند. اگرچه امروزه دانش نجومی ما بسیار پیشرفت کرده است و نرم افزارهای نجومی مختلف محاسبه موقعیت و مشخصات ماه را ممکن ساخته است، باز هم اختلاف نظرها همچنان باقی است. یکی از دلایل بروز این مشکل آن است که رویت، فرآیندی وابسته به انسان است که با توجه به افراد و شرایط مختلف، متغیر است و بنابراین ممکن است پیش پای ها با واقعیت هماهنگی نداشته باشد. از طرف دیگر معیارهای رویت هلال متفاوت است و در نتیجه اختلاف فتوا به وجود می آید.

با توجه به همین گستردگی موضوع های قابل بررسی در اخترشناسی و هیجان انگیز بودن این حوزه، چندان هم عجیب نیست که هر روزه بر تعداد علاقه مندان به نجوم و اخترشناسی رشد افزوده می شود. در عین حال کتاب های نجومی بخش عمده از کتاب های علمی را به خود اختصاص داده است. یکی از کتاب های قابل توجهی که به تازگی وارد بازار نشر شده است «گاهشمار نجومی سال ۱۳۸۵» نام دارد و به نوعی راهنمای رصد منجمان آماتور محسوب می شود. این کتاب در ۹ فصل تنظیم شده است و با «چشم انداز نجومی سال ۸۵» آغاز می شود. این فصل مهمترین رویدادهای سال را به تفکیک هر ماه با ذکر تاریخ و زمان و ملاحظات مختصر بیان کرده است و با نگاهی گذرا می توان به مهمترین پدیده های نجومی سال جاری پی برد. فصل های بعدی خسوف و کسوف، سیارات، سبارکرها، دنباله دارها، هلال ماه، بارش های شهابی و اختای ستارگان متغیر نام دارد.

هر فصل شرح نسبتاً مفصلی از موضوع مورد بررسی را ارائه می کند و در پایان فصل جدول و راهنمایی برای بررسی پدیده موردنظر چاپ شده است که می تواند آماتورها را برای رصد و شناخت پدیده های که در طول سال روی می دهند یاری دهد. با این همه شاید این کتاب برای کسانی که پیش از این اصلاً تجربه رصدی ندارند، چندان هم مفید نباشد، به همین دلیل در پایان کتاب چند منبع ذکر شده است تا علاقه مندان برای مطالعه بیشتر به آنها مراجعه کنند. واژه نامه انگلیسی- فارسی گاهشمار که با شرح مختصری از هر واژه همراه است، پایان بخش این تقویم نجومی است. شما نیز می توانید با خواندن این کتاب بشفته زیبایی های آسمان شب شوید.

نوشتن برای مخاطبان، نه منتقدان

بسیارد. «نویسننده کتـاب های «روی ماه خداوند را ببوس» « » خداوند را به جان خرید. تنهایی را همدم خویش ساخت تا داستان مرد دیگر نقاط زمین را برای ما به ارمان بیاورد و در این راه جان خویش را از دست داد. «مصطفی مستور این جملات را در باره صادق هدایت نخستین نویسنده مدرن ایرانی به مهر گفته است. او معتقد است «نویسندگی کاری سخت و مملو از مشکلات گوناگون است و نویسنده برای بهتر نوشتن باید تلاش خود را معطوف به این قشر خواهم کرد زیرا من برای مخاطبان نمی نویسم نه برای منتقدان.» او در عین حال می افزاید: «از انتقادهـا و پیشنهادهای منتقدان کمال استفاده را می کم.»

در حوزه اندیشه سیاسی به چاپ رسید که سهم تالیف ۵۳ عنوان و سهم ترجمه ۶۳ عنوان بوده است. شاید علت این که کتاب های سیاسی در حوزه اندیشه در این سال و سال های اخیر از گستردگی قابل توجهی برخوردار شده، به سیاست های دولت خاتمی بازگردد. در عصر خاتمی توجه به توسعه سیاسی به عنوان شعار اصلی دولت انتخاب شد و همین امر موجب افزایش قابل توجه انتشار کتاب های فلسفه سیاسی در ایران بوده است.

۴- روابط بین الملل: بعد از کتاب های اندیشه سیاسی، مهم ترین و کاربردی ترین و در عین حال تخصصی ترین متون سیاسی، مربوط به روابط بین الملل و مناسبات دیپلماتیک کشورها و پیمان های منطقه ای می شود. در سال ۸۴ در حوزه روابط بین الملل ۴۶ عنوان کتاب به چاپ رسیده که سهم تالیف ۳۲ عنوان و سهم ترجمه ۱۴ عنوان بوده است. کتاب های منتشرشده در این سال بیشتر به مناسبات دیپلماتیک کشورهای جهان، مناسبات سیاسی- اقتصادی ایران با کشورهای منطقه و. . . اختصاص یافته است.

۵- جهانی سازی: نگاه سیاستمداران به مسئله جهانی سازی یکی از هزاران نگاه هائی است که به این مسئله می شود. در ایران که موضوع جهانی سازی دغدغه اصلی بخشی از سیاستمداران و اقتصاددانان و نوشتارهای آنان است، سال گذشته تنها ۱۲ عنوان کتاب در این حوزه به چاپ رسیده است که سهم تالیف ۵ عنوان و سهم ترجمه در آن ۷ عنوان بوده است. موضوعات مرتبط با جهانی سازی همانند انرژی هسته ای به علت فقر منابع دست اول فارسی به عنوان مهم ترین عامل، باعث انتشار قلیل کتاب های این حوزه شد.

۶- آمریکا: در این گزارش باید به یک موضوع ویژه پرداخت. آمریکا و مسائل مربوط به آن برای نظام جمهوری اسلامی ایران همواره از اهمیت فراوانی برخوردار بوده است، به طوری که تنها در سال ۸۴ بیش از ۳۷ عنوان کتاب با ترکیب ۱۵ ترجمه و ۲۲ تالیف در زمینه آمریکاستیژی به چاپ رسیده است. نکته مهم این که ریشه کتاب های ترجمه شده در خصوص آمریکا از منابع چاپ برگردانده شده اند. ■ ■ ■

خیابان انقلاب همچنان خلوت است. عابران دل وودماغی برای خرید کتاب ندارند، ویتـرین کتابفروشی ها نیز چندان چنگی به دل نمی زنـد. وضعیت نشر چندان پسماند نیست. . . . ما هم داریم کم کم عادت می کنیم.

سال سوم ■ شماره ۷۵۴ شرق

ناشران خارجی

آوند دانش

برنامه های پشت پرده
Welcome to the Genome

به ژنوم خوش آمدید: راهنمای مصرف کننده برای گذشتنه، حال و آینده ژنتیکی، نوشته راب دولال و مایکل یودل، انتشارات ویلسی (۲۰۰۴)، ۲۴۰ صفحه (جلد ضخیم)، ۳۰ دلار.

به ژنوم، مجموعه کامل ژن های هر جاندار و برنامه کار معجزه آسائی که مانند فتری در هسته هر سلول فشرده شده خوش آمدید، فتری که اگر باز شود از هر سلول مولکولی از جنس DNA به طول بیش از ۱۸۰ سانتی متر و اما ضخامت فقط یک مولکول خواهد بود. اطلاعاتی که در ساختمان مارپیچ دوتایی آن ذخیره شده سه میلیارد بیت است که می تواند ۱۴۲ کتاب راهنمای تلفن بزرگ را پر کند. بررسی ژنوم اکنون خود به رشته مستغلی به نام ژنومیک تبدیل شده که با ابعاد گوناگونی از زندگی ما از نوید اختصاصی شدن درمان برای هر فرد و ژن درمانی گرفته تا سلامت محصولات غذایی اصلاح ژنتیکی شده ارتباط می یابد. تردیدی نیست که ما اکنون در دوران انقلاب ژنومی به سر می بریم. اما واقعا از ژنوم چه می دانیم؟ راب دولال مسئول نمایشگاه بسیار موفق انقلاب ژنومی در موزه تاریخ طبیعی آمریکا و مایکل یودل استادیار بهداشت عمومی در دانشگاه درکسل است. در این کتاب این بزرگترین حماسه زیست شناختی عصر ما که می کوشد پرده از اسرار درون بردار به زبانی ساده تشریح می شود. از اکتشافاتی آغاز می کند که به تعیین توالی ژنوم انسان انجامیدند، از چالش هایی سخن می گوید که امروزه دامنگیر دانشمندان و جامعه است و به احتمالاتی می رسد که ژنومیک در آینده می تواند مطرح کند.

مهندس ارشد جهان
Albert Einstein

آلبرت اینشتین: مهندس ارشد جهان/ نوشته یورگن رن/ انتشارات جان ویلی (۲۰۰۶)/ ۷۲۶ صفحه (جلد ضخیم)/ ۱۰۰ دلار / قیمت نمایشگاه: ۳۵ هزار تومان

آلبرت اینشتین در سال ۱۹۰۵ پنج مقاله علمی منتشر کرد که دیدگاه فیزیک نسبت به جهان را به طور کامل دگرگون کرد، به ویژه نظر به نسبیت خاص درک ما از فضا و زمان را اساساً متحول کرد و رابطه E=mc² مشهورترین رابطه دنیای فیزیک شد. یونسکو ۱۰۰ سال پس از گذشت آن زمان که «سال طلایی» اینشتین نام گرفت، سال ۲۰۰۵ را «سال جهانی فیزیک» نام گذاشت تا توجه عامه مردم را به فیزیک و دستاوردهای آن جلب کند. موسسه تاریخ علم ماکس پلانک نمایشگاهی از بزرگترین دانشمندان قرن بیستم تشکیل داد. این نمایشگاه یک کتاب دو جلدی نیز ارائه کرد که جلد اول آن آلبرت اینشتین: مهندس ارشد جهان نام دارد و به نوعی نشان دهنده موضوع های ارائه شده در آن نمایشگاه است. این کتاب به بررسی جزئیات قابل فهمی از سه بخش عمده نمایشگاه یعنی دیدگاه جهانی و کشف و زندگی اینشتین و جهان امروزی اینشتین است. این متن در بستر شرح پژوهش های نوآورانه اینشتین به بررسی تغییر تاریخی دیدگاه جهانی و شرایط توسعه و پیشرفت علم می پردازد زوایای ناشناخته زندگی و فعالیت های سیاسی و اجتماعی وی را شرح می دهد. پلی که این کتاب بین تاریخ علم و فرهنگ می زند، چشم انداز جدیدی از زندگی اینشتین پیش روی ما ارائه می دهد که فراتر از آن تصویری است که ما تاکنون از این نابغه علم داشتیم. زندگی و پژوهش های اینشتین نقطه عطفی در تاریخ دانش شکل می دهد. بسیاری از پیشرفت ها در پژوهش های اینشتین ریشه دارد. بسیاری پرسش های مهم نیز در مورد دیدگاه جهانی فیزیک و از جمله مسئولیت و موقعیت علم در عنوان جامعه از زمان اینشتین مطرح شده است. نقش اینشتین در تاریخ و مسیر زندگی وی یکی از مهمترین نقاط شروع برای بررسی چنین پرسش هایی است.

جست وجوی نانتعارف
The Great Beyond

ماورای عظیم: ابعاد اضافی، جهان های موازی و جست وجوی نانتعارف برای نظریه همه چیز/ نوشته: پال هالپرین/ انتشارات جان ویلسی (۲۰۰۴)/ ۳۳۶ صفحه (جلد ضخیم)/ ۲۸ دلار/ قیمت نمایشگاه: ۹۸۰۰ تومان

از زمان افلاطون به بعد همیشه این پرسش مطرح بوده است که آیا پیش از این سده ای که همه ما آن را درک و احساس می کنیم، بهدهای اضافی دیگری هم وجود دارد یا خیر؟ یک بعد دیگر- زمان- نسبت بسیار مهمی در پژوهش های اینشتین داشته است هر چند خود اینشتین از این بعد صرفاً به عنوان حقه ای نگاه می کرد که او را قادر می ساخت روابط ریاضی مورد نظرش را بدست آورد. اما نگاه دیگر دانشمندان نسبت به این موضوع تاحدودی متفاوت بود. اسکار کلاین و تودور کالوژتا ریاضی فیزیکدانانی بودند که از ابعاد اضافه به عنوان بخش مهمی از پژوهش های خود برای دستیابی به «نظریه همه چیز» استفاده کردند. دانشمندان امیدوارند که با ارائه نظریه همه چیز بتوانند نیروهای هسته ای ضعیف و قوی، الکترو مغناطیس و گرانش را با یکدیگر تالیف کنند. هالپرین در این کتاب تصویری استناده از نظریه های جدید علمی ارائه می دهد و خوانندگان را با دیدنیترین حوزه های فیزیک و پژوهش های آنان آشنا می سازد.